

ת"פ 41020/04/19 - מדינת ישראל נגד ירין יתאח

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 41020-04-19 מדינת ישראל נ' יתאח

כבוד השופט עמית מיכלס	בפני
המאשימה	בעניין:
נגד	
הנאשם	
ירין יתאח	
בשם הנאשם: עו"ד טליה גרידיש	
בשם המאשימה: עו"ד חן רייז	

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר דיוני שכלל את תיקון כתר האישום, בעבירות הבאות: החזקת שטר כסף מזויף, שתי עבירות לפי סעיף 462(2) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: החוק) וקשירת קשר לעשות פשע, חמש עבירות לפי סעיף 499(א)(1) לחוק.

2. על פי החלק הכללי של כתב האישום המתוקן, בין התאריכים 28.6.2018 ועד 2.4.2019 הפעיל אור בלולו (להלן: אור) בביתו מעבדה לייצור שטרות כסף מזויפים, שכללה ציוד ייעודי. לשם הפצת שטרות הכסף המזויפים לציבור יצר אור קשר עם אנשים אחרים ובהם הנאשם.

על פי עובדות האישום הראשון, ביום 20.3.2019 קשר הנאשם קשר עם אור לצורך ביצוע עבירה של זיוף שטר כסף, בכך שהנאשם התקשר לאור וביקש ממנו לרכוש שטרות כסף מזויפים בערך של 100 ובסך הכול 10,000 שקלים מזויפים. בתגובה השיב אור כי השטרות המבוקשים יהיו מוכנים תוך רבע שעה.

על פי עובדות האישום השני, ביום 4.3.2019 קשר הנאשם קשר עם אור לצורך ביצוע עבירה של זיוף שטר כסף, בכך שבשיחה טלפונית בין הנאשם לאור ביקש הנאשם מאור לספק לו 100 שטרות כסף מזויפים בערך 100, ובסך הכול 10,000 שקלים מזויפים.

על פי עובדות האישום השלישי, ביום 1.3.2019 קשר הנאשם קשר עם אור לצורך ביצוע עבירה של זיוף שטר כסף, בכך שבשיחה טלפונית ביניהם ביקש הנאשם מאור לספק לו 100 שטרות מזויפים בערך של 100, ובסך הכול 10,000 שקלים מזויפים, שנועדו עבור אחר. בתגובה מסר אור לנאשם כי הוא יכין עבורו את מבוקשו והכל יהיה מוכן בתוך כחצי שעה. בהמשך היום התקשר אור לנאשם, והשניים קבעו להיפגש בתוך 5 דקות בביתו של אור.

עמוד 1

על פי עובדות האישום הרביעי, ביום 21.2.2019 קשר הנאשם קשר עם אור לצורך ביצוע עבירה של זיוף שטר כסף, בכך שבשיחה טלפונית ביניהם ביקש הנאשם מאור להביא לו 100 שטרות מזויפים בערך של 100, ובסך הכול 10,000 שקלים מזויפים, שנועדו עבור אחר. בהמשך לאותן הנסיבות סמוך לשעה 14:31 הגיע הנאשם במונית לביתו של אור, שם מסר לו אור את השטרות המזויפים.

על פי עובדות האישום החמישי, ביום 19.2.2019 קשר הנאשם קשר עם אור לצורך ביצוע עבירה של זיוף שטר כסף, בכך שבשיחה טלפונית ביניהם ביקש הנאשם מאור לספק לו שטרות כסף מזויפים בהיקף של 300,000 שקלים, בערכים של 100 ו-200, אלף יחידות מכל סוג, שנועדו עבור אחר. עוד סוכם בין השניים שמחיר כל שטר מזויף יעמוד על 13 ₪, כך שהנאשם ישלם לאור בסך הכול 26,000 ₪ עבור כלל השטרות המזויפים. בשל העובדה שמדובר בהיקף גדול של שטרות, הבהיר אור לנאשם שידרשו לו שלושה ימי עבודה לצורך הכנתם. בשיחה טלפונית נוספת ביניהם ביקש הנאשם מאור לספק לו שטרות כסף מזויפים בהיקף של 30,000 שקלים, בערכים של 100 ו-200, עבור אחר, וסוכם בין השניים על פגישה לשם מימוש העסקה. בחלוף 3 ימים, הודיע אור לנאשם כי "הכול מוכן", והנאשם השיב לו כי בידיו סך של 8,000 ₪ מזומן מהאחר כמו גם שני שיקים, האחד על סך של 8,000 שקלים והשני בסכום שאינו ידוע, שבכוונתו לפרטם ולהעבירם לאור. בהמשך הגיע הנאשם לביתו של אור, שם מסר לו את הכסף המזויף.

3. ההסדר הדיוני בין הצדדים לא כלל הסכמות עונשיות, אולם בשל גילו הצעיר הופנה הנאשם לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר מבחן חובה. ביחס לאישום החמישי שבכתב האישום המתוקן הצהירו ב"כ הצדדים שעבירת החזקת שטר כסף מזויף המתוארת באישום זה, מתייחסת רק להחזקה של שטרות מזויפים בסך של 300,000 ₪, ולא לסכום הנוסף של 30,000 ₪ שלגביו צוין כי תתואם פגישה לצורך מימוש העסקה.

4. אקדים את המאוחר ואציין שבעניינו של הנאשם הוגשו 5 תסקירים. הגם שבשלב מסוים הומלץ להשית על הנאשם ענישה שיקומית הכוללת צו מבחן למשך 18 חודשים לצד ענישה קונקרטית בדרך של עבודות שירות, הרי שבתסקיר האחרון מיום 24.10.2021 חזר בו שירות המבחן מהמלצתו השיקומית תוך שציין שהנאשם אינו מצליח להתגייס להליך טיפולי. מחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 18.1.2022 עולה שהנאשם נמצא כשיר לבצע מאסר בדרך של עבודות שירות.

ראיות ותמצית טיעוני הצדדים לעונש

5. ב"כ המאשימה עמדה על הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם ועל נסיבות ביצוע העבירות, בהדגישה את ההיקף הנכבד של השטרות המזויפים אשר רכש הנאשם בעבור אחרים והוחדרו לשוק לצד 3 הזדמנויות נוספות בהן קשר קשר לרכוש שטרות נוספים והכל למען בצע כסף. כן הודגשו תדירות העסקאות שבוצעו בפער של ימים בודדים זו מזו והעובדה כי תוך זמן קצר הצליח הנאשם להיערך עם כסף לרכישת השטרות המזויפים. ב"כ המאשימה טענה כי מדובר במפיץ הדומיננטי ביותר מכלל המפיצים בפרשה בפער ניכר ממפיצים אחרים. בהפנותה לפסיקה, ובכלל זה לגזרי דין של נאשמים אחרים שנדונו במסגרת פרשה זו, עתרה המאשימה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 22 עד 44 חודשי מאסר.

אשר לעונש בתוך מתחם הענישה, הודגשו עברו הנקי של הנאשם, הודאתו וגילו הצעיר. מנגד נטען שאין מקום לחרוג לקולא ממתחם הענישה ההולם, בשים לב לכך שהנאשם לא השכיל לנצל את שלל ההזדמנויות שניתנו לו לצורך שיקום. לאור כל האמור, עתרה ב"כ המאשימה למקם את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של המתחם, אך לא בתחתיתו ממש, ולצד זאת להשית עליו מאסר על תנאי וקנס בסך 40,000 ₪.

6. מנגד, עתרה ב"כ הנאשם לשפוט את הנאשם לכף זכות ולא לכף חובה, בשים לב לכלל השיקולים הרבים לקולא, לרבות עברו הנקי וחלוף הזמן בן 3 שנים, במהלכו לא נפתחו לו תיקים חדשים. הסנגורית הפנתה לאמור בתסקירי המבחן ביחס לנסיבות חייו הקשות של הנאשם- העובדה שגדל עם אב מכור לסמים ויצא לעבוד בגיל 15 כדי לסייע בפרנסת המשפחה ותקופות מסוימות אף התגורר עם משפחתו ברחוב. כן ביקשה לייחס משקל לגילו הצעיר של הנאשם, שהיה בן 19 בלבד בעת ביצוע העבירות, כאשר שיקול דעתו היה "לא מאוזן ולא יציב". היא הפנתה למסקנת שירות המבחן שלפיה הרקע לעבירות הוא אכן הילדותיות של הנאשם וחוסר בשלותו לצד המצוקה בה הייתה שרויה משפחתו. הוטעמה התקופה הארוכה בה שהה הנאשם בתנאים מגבילים, תחילה במעצר בית מלא ובשנתיים שלאחר מכן יצא לשעות התאווורות בלבד הואיל ולא מצא עבודה בתקופת משבר הקורונה. ב"כ הנאשם עמדה על התהליך הארוך והאינטנסיבי שעבר הנאשם מול שירות המבחן משך שלוש שנים, בדיקות השתן הנקיות שמסר, הגעתו למפגשים פעם בשבוע לאורך תקופה גם לאחר שנפצע ברגלו, תהליך חיובי במסגרתו הצליח להגיע לתובנות. לאור האמור, ביקשה שלא לרוקן מתוכן תהליך זה אך בשל תקופה של חודשיים בה ניסה שירות המבחן לזמנו ללא הצלחה, כאשר חלק מהזמן היה הנאשם חולה ובשים לב לחילופי קציני המבחן לאחר 3 שנים, באופן שהשפיע על הדינמיקה מול הנאשם.

אשר לנסיבות ביצוע העבירות ביקשה הסנגורית לאבחן את עניינו של הנאשם, שהיה מפיץ כספים בשירותו של אור, מעניינם של נאשמים אחרים בדוגמאות שהוגשו מטעם המאשימה. בתוך כך ביקשה לעמוד על ההבדל בין עבירות זיוף, שאינן מיוחסות לנאשם, לבין עבירות של החזקת שטר מזויף. בפרט ביקשה לאבחן את עניינו של הנאשם מהמקרה של יואב בלול, אחיו של אור, שהחזיק מעבדה ביחד עם אור לאורך שבועיים וזיף כסף בעצמו, כאשר לשיטתה אין דין המזיף כסף כדין מי שמפיץ אותו. הסנגורית הגישה פסיקה התומכת לטענתה בקביעת מתחם עונשי הנע בין 3 חודשי מאסר אותם ניתן לרצות בדרך של עבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

בשים לב לנסיבותיו האישיות של הנאשם, לעברו הפלילי הנקי, לתנאים המגבילים בהם שהה, לחלוף הזמן ולשיתוף הפעולה מצדו, סברה ב"כ הנאשם שיש לתת לו הזדמנות נוספת ולמקם את עונשו בתחתית המתחם.

7. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה והודה לבית המשפט על הדרך שאפשר לו לעשות. כן ביקש מבית המשפט שתינתן לו הזדמנות נוספת על מנת להוכיח שהוא מסוגל להשתנות. לשאלת בית המשפט מדוע לא הוכיח זאת עד היום השיב שהתבייש להיחשף בפני קבוצה וכי ביקש לדבר עם קצינת המבחן באופן פרטי. הנאשם אף הכחיש שהתנהג באופן תוקפני כפי שתואר בתסקיר.

קביעת מתחם העונש ההולם

8. קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע הפלילי נעשית בהתאם לעקרון ההלימה, היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון זה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

9. בהעדר מחלוקת בין הצדדים, ייקבע מתחם עונשי אחד לכלל המעשים המיוחסים לנאשם בכתב האישום.

10. במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים שעניינם הגנה על חיי מסחר תקינים ועל זכות הפרט לקניין. החדרת שטרות מזויפים למחזור הכספים של המדינה מביא ליצירת דימוי פיקטיבי של כוח קנייה ובעקיפין לירידת ערכו של המטבע ולאינפלציה [להרחבה בסוגיה זו ראו דברי השופט (כתוארו אז) ח' מלצר ברע"פ 523/13 דזנשילי נ' מדינת ישראל (25.8.2015)].

11. נסיבות ביצוע העבירות בעניינו חמורות. יש ליתן את הדעת להיקף הנכבד של שטרות מזויפים שרכש הנאשם מאור עבור אחרים, בסכום העומד על 310,000 ₪. מבין כלל ההתקשרויות, שנערכו בתוך פרק זמן של כחודש ימים, שתי עסקאות הושלמו במובן זה שהכספים הועברו מאור לנאשם. הכסף המזויף לא נתפס ומכאן שהוא חדר לשוק וגרם לנזק בפועל. מלבד שתי העסקאות הללו, קשר הנאשם קשר עם אור לרכוש ממנו 60,000 ₪ נוספים במסגרת ארבע התקשרויות נוספות (30,000 ₪ במסגרת אישומים 1-3 ו- 30,000 ₪ נוספים אותם אמור היה הנאשם לקבל מאור במסגרת האישום החמישי). בהתחשב באמור, ובהינתן כמות השטרות הגדולה שהוחדרה למחזור הכספים של המדינה, הנזק שנגרם בפועל הוא גבוה. הנזק יכול היה להיות גבוה אף יותר לו היו יוצאות לפועל ארבע העסקאות הנוספות.

12. על פי התרשמות שירות המבחן, ברקע לביצוע העבירות עמדה תחושת חרדה ותסכול שחווה הנאשם לאור קשיים משפחתיים, אשר הובילו לשיקול דעת מוטעה והתנהגות פזיזה, אימפולסיבית ולא מווסתת, ללא הבנה עמוקה לחומרת מעשיו.

13. בשקלול מכלול הנסיבות שפורטו, מצאתי כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית.

14. על מדיניות הענישה בעבירות דומות ניתן ללמוד מהפסיקה שתפורט להלן, ובין היתר מגזרי הדין שניתנו בעניינם של מעורבים אחרים בפרשה זו, שחלקם ביצעו עבירות בנסיבות חמורות מאלו בהן הורשע הנאשם, וחלקם ביצעו עבירות בנסיבות קלות יותר:

א. בת"פ (ראשל"צ) 40958-04-19 מדינת ישראל נ' בלולו (1.2.2021), שהיה התיק מרכזי בפרשה, דנתי בעניינם של אור ושל אחיו יואב. לאחר שמיעה חלקית של הראיות, הורשע אור על יסוד הודאתו ב-37 עבירות של קשירת קשר לפשע, ובמגוון עבירות הקשורות לזיוף שטרי הכסף, החזקתם והפצתם. אור היה היוזם והרוח החיה בביצוע העבירות, הפעיל בביתו לאורך פרק זמן ארוך של 9 חודשים מעבדה מקצועית לזיוף שטרות כסף, ובדרך זו הוציא מן הכוח אל הפועל 39 עסקאות, במסגרתן הופץ כסף מזויף בהיקף של 662,000 ₪ וקשר קשר לבצע 5 "עסקאות הפצה" נוספות בהיקף כולל של 170,000 ₪. נוכח חומר המעשים מצאתי

לקובע מתחם ענישה הנע בין 5 ל-9 שנות מאסר, ולהטיל על אור חמש וחצי שנות מאסר כעונש עיקרי. ערעור שהוגש מטעמו של אור נמחק לבקשתו. האח יואב הורשע ב- 4 עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירות הקשורות לזיוף ולהחזקת השטרות המזויפים ובעבירה של החזקת סם לצריכה עצמית.

יואב החזיק וניהל את המעבדה ביחד עם אור, אם כי למשך שבועיים ימים בלבד, ובתקופה זו אף הדפיס שטרות מזויפים בעצמו. בנוסף קשר יואב קשר עם אחר על מנת למכור לו כסף מזויף ב-3 הזדמנויות. בשתי הזדמנויות עמד הסכום במצטבר על 3,300 ₪ ובהזדמנות השלישית דרש יואב מאור שידפיס עבור האחר 25,000 ₪, הגם שהדרישה פחתה בהמשך ל-10,000 ₪. בגין מעשיו אלו נקבע מתחם ענישה הנע בין 12 ל-20 חודשי מאסר ועל יואב הושתו 16 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. לטענת המאשימה מעשיו של הנאשם שבפנינו חמורים מאלו של יואב, על אף שהנאשם דכאן לא הדפיס בעצמו את שטרי הכסף, זאת בשים לב לכמות השטרות האדירה אותם קיבל לידי, הפיץ או ביקש להפיץ. מבלי לקבוע מסמרות, סבורני שבשני המקרים ניתן למצוא נסיבות המקנות למעשיהם של שני הנאשמים משנה חומרה, כאשר בסופו של יום נקודות אלו מתאזנות אחת עם השנייה, גם אם לא באופן מלא.

ב. בת"פ (ראשל"צ) 56529-10-19 מדינת ישראל נ' במברון (14.4.2022) אליו הפנתה המאשימה דנתי בעניינו של מפיץ אחר בפרשה אשר הורשע בכך שלאורך חודשיים קשר עם אור קשר במספר הזדמנויות, בגדרן ביקש לרכוש ממנו בעבור אחרים שטרות מזויפים בהיקף של 157,000 ₪, הגם שבסופו של דבר סוכם על היקף נמוך יותר של 82,000 ₪. בשניים מהמקרים קיבל הנאשם לידי מאור שטרות, או שאמור היה להיפגש עמו לצורך ביצוע עסקה עם אחר, והחזיק שטרות בהיקף מצטבר של 37,000 ₪. בנסיבות המקרה מצאתי לקבוע מתחם ענישה הנע בין 9 חודשי מאסר אותם ניתן לרצות בדרך של עבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם הוטלו 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, הן משיקולי שיקום והן בשים לב לעמדתה העונשית של המאשימה.

ג. בת"פ (ראשל"צ) 56018-10-19 מדינת ישראל נ' בר-און (12.9.2021), הורשע שותף נוסף בפרשה בעבירות של החזקת שטר כסף מזויף, קשירת קשר לביצוע זיוף שטר עם אחר והחזקת סם לצריכה עצמית. על פי עובדות המקרה קשר הנאשם קשר עם אור ועם אחר לקנות מאור שטרות מזויפים בהיקף של 20,000 ₪. העסקה יצאה אל הפועל תמורת 2,200 ₪ ששילם הנאשם לאור. במקרה זה נקבע מתחם ענישה כולל הנע בין 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד 10 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם הוטל עונש של 4 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, נוכח עברו הנקי, נטילת האחריות ותהליך השיקום בו החל.

ד. בת"פ (ראשל"צ) 56369-10-19 מדינת ישראל נ' טירום ואח' (28.2.2022), נדון עניינו של נאשם 1, מעורב נוסף בפרשה שהורשע על יסוד הודאתו בשתי עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה של זיוף שטר עם אחר ושתי עבירות של החזקת שטר מזויף בצוותא. על פי העובדות קשר הנאשם קשר עם אור ועם אחר לזייף שטרות כסף בכך שסיכם עם אור בשני מועדים לרכוש ממנו שטרות מזויפים בהיקף כולל של 50,000 ₪ תמורת סכום של 4,000 ₪. בסופו של דבר, קיבלו הנאשם והאחר שטרות מזויפים בסך כולל של 40,000 ₪. על הנאשם, בעל 5 הרשעות קודמות שאף ריצה עונשי מאסר בעבר, הוטל במסגרת הסדר טיעון "סגור", עונש עיקרי של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, בין היתר בשל בעיות רפואיות מהן סבל. בתוך כך, נקבע כי

העונש שהוצע על ידי הצדדים עולה בקנה אחד עם מתחם הענישה ההולם הנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר.

ה. בת"פ (ראשל"צ) 54490-04-18 מדינת ישראל נ' דברשוילי ואח' (להלן: ענין דברשוילי) נדון עניינם של 9 נאשמים. המאשימה הפנתה לגזרי הדין בעניינם של נאשם 3 (גזר דין מיום 15.7.2020) ושל נאשם 2 (גזר דין מיום 23.12.2020). על פי עובדות כתב האישום המתוקן היו הנאשמים חלק מרשת לזיוף וניפוק שטרי כסף מזויפים. לנאשם 3 יוחסו 4 אישומים העוסקים בעבירות זיוף שטר בצוותא חדא וקשירת קשר לפשע, וכן אישום שעניינו שיבוש מהלכי משפט. נאשם 3 היה חלק מזרוע ההפצה של הכסף המזויף ונטל חלק במכירת שטרות מזויפים לסוכן סמוי ב- 3 עסקאות, בהיקף כולל של כ- 180,000 ₪. יתרה מכך, נטל הנאשם חלק בזיוף והעברת כסף מזויף לנאשמים אחרים בסכומים לא ידועים ונתפס כשבתחתונו מעטפה ובה שטרות מזויפים בסך 2,500 ₪. בנסיבות אלו נקבע מתחם ענישה הנע בין 20 ל-40 חודשי מאסר, ועל הנאשם הושת עונש של 27 חודשי מאסר בפועל. ערעור שהוגש מטעם הנאשם נדחה בהסכמתו [עפ"ג (מרכז) 19448-08-20 קריחלי נ' מדינת ישראל (10.11.2020)].

נאשם 2 הורשע ב-6 אישומים, בעבירות של קשירת קשר לפשע, זיוף שטר כסף בצוותא חדא, שימוש באיזר לזיוף שטר כסף בצוותא חדא והחזקת שטר כסף מזויף בצוותא חדא. כתב האישום המתוקן כלל שלוש עסקאות של מכירת שטרי כסף מזויפים לסוכן, בהן היה נאשם 2 מעורב באופן ישיר בהיקף מצטבר של 180,700 ₪. נקבע שחלקו של הנאשם בזרוע ההפצה היה משמעותי, בשים לב לכך שהוא בחן את השטרות המזויפים, רכש ציוד לצורך הזיוף, עמד בקשר עם אנשי זרוע המעבדה וקיבל עדכונים מהם בנוגע לזמינותם של חומרי הגלם הנדרשים לשם ייצורם, מסר להם כסף וקיבל מהם שטרות מזויפים. בגין מעשיו אלו נקבע מתחם ענישה הנע בין 24 ל-45 חודשי מאסר בפועל ועל הנאשם נגזר עונש של 28 חודשי מאסר, בין היתר תוך התחשבות בגילו (63), מצב בריאותו הרעוע והעובדה שמעולם לא ריצה עונש מאסר.

ו. בת"פ (ראשל"צ) 54422-04-18 מדינת ישראל נ' מור (20.1.2022) הורשע הנאשם, לאחר שמיעת הוכחות, ב-8 עבירות של קשירת קשר, 5 עבירות זיוף שטרי כסף בצוותא חדא ו-5 עבירות של החזקת שטר כסף מזויף בצוותא חדא. העסקאות בהן היה הנאשם מעורב באופן ישיר כללו מכירת שטרי כסף מזויפים בהיקף העולה על 200,000 ₪, כאשר הרווח שגרף לכיסו היה בסך של 42,000 ₪, והיה עלול להיות גבוה אף יותר, לולא נעצר. עוד יש לציין כי בעוד שהעסקה הרביעית הסתכמה בהעברת שטרי כסף מזויפים בסך של 50,000 ₪ בלבד, היא הייתה אמורה לעמוד על סך של חצי מיליון שקלים, אולם הסתכמה בסכום הנמוך יותר אך בשל אי הבנה וטעות בשימוש במילות קוד. בנסיבות המקרה נקבע מתחם ענישה הנע בין 30 ל-45 חודשי מאסר בפועל ועל הנאשם הושתו 33 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

ז. בת"פ (חי') 74821-10-18 מדינת ישראל נ' פרץ (12.07.2020) הורשע הנאשם, על יסוד הודאתו, בשלוש עבירות של החזקת שטר כסף מזויף ועבירה של קבלת דבר במרמה. באותו מקרה דובר על שטרות מזויפים בסכום כולל של 3,600 ₪. לאחר שנקבע מתחם ענישה הנע בין מאסר מותנה לבין 12 חודשי מאסר בפועל, הושת על הנאשם עונש מאסר בן 3 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות לצד ענישה נלווית, בהתחשב, בין היתר, בעברו הפלילי הכולל 3 הרשעות שאינן מתחום הזיוף ובעובדה שהחל בהליך שיקום.

ב"כ הנאשם הפנתה אף היא לפסיקה, אשר לשיטתה תומכת בעמדתה כי יש לקבוע מתחם המתחיל במאסר קצר לריצוי בעבודות שירות:

א. בת"פ (שלום חי') 5472-04-19 מדינת ישראל נ' שמס (2.6.2021) הורשע נאשם נעדר עבר פלילי ב-26 אישומים העוסקים בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך בנסיבות מחמירות וניסיון לקבל דבר במרמה, שעניינם הונאת לקוחות שביקשו לקבל הלוואות. בהינתן שמקרה זה אינו עוסק בעבירות של זיוף שטרי כסף, אינני סבור שניתן ללמוד ממקרה זה גזירה שווה לעניינינו.

ב. בת"פ (שלום ת"א) 2485-08-16 מדינת ישראל נ' ליפשיץ ואח' (19.11.2020) הורשע נאשם 1 בעבירות של זיוף שטר כסף וקשירת קשר לפשע, בכך שקשר קשר עם אחרים לזיוף 600,000 דולר באיכות גבוהה. בהתחשב בכך שבסופו של דבר הכסף נתפס על ידי המשטרה בטרם הופץ לשוק, נקבע מתחם ענישה הנע בין 24 ל-42 חודשי מאסר. לאור הליך טיפולי-שיקומי שהוגדר כ"יוצא מן הכלל" חרג בית המשפט ממתחם הענישה והטיל על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. במקרה זה אמנם הורשע הנאשם בעבירות בנסיבות החמורות מאלו בהן הורשע הנאשם שלפניי, אולם להבדיל מעניינינו באותו מקרה לא נגרם נזק בפועל. יתרה מכך, עונש המאסר בעבודות שירות הוטל בחריגה ממתחם הענישה ולפיכך אין בו כדי ללמד על המתחם הרלוונטי בעניינינו.

ג. ת"פ (י-ם) 156/08 מדינת ישראל נ' אברהים ואח' (30.1.2011) בגדרו הורשע נאשם 3 בעבירות שעניינן ניפוק והחזקת שטרות מזויפים כשטרי כסף וקשירת קשר לביצוע עסקת מכר רבת היקף של דולרים מזויפים. עיון בעובדות המקרה מעלה כי הנאשם הורשע ב-3 אישומים. בראשון שבהם קשר קשר להשיג לשותפיו 1,000 דולר מזויפים, אולם נקבע שחלקו התמצה בכך שהשיג שטר מזויף לדוגמא בסך 100 דולר. באישום השני נקבע כי הגם שהנאשם הורשע בניפוק והחזקת שטרות מזויפים בסך 1,000 דולר, הרי שלמעט נוכחותו במעמד העסקה, לא מיוחס לו כל מעשה אקטיבי. באישום האחרון קשר נאשם 3 קשר להשיג ביחד עם שותף נוסף שטרות מזויפים בשווי 50,000 דולר מאחרים. העסקה עמדה בפני מימוש אך לא יצאה אל הפועל בסופו של דבר. על הנאשם הוטלו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד רכיבי ענישה נוספים, בין היתר בשים לב לחלקו בפרשה שאינו דומיננטי, לנסיבותיו המשפחתיות והרפואיות וכן לאור עיקרון אחדות הענישה בהינתן שעל חלק משותפיו הוטלו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. יוער כי מדובר בפסק דין ישן, שניתן קודם לתיקון 113 ולפיכך כלל לא נקבע בו מתחם ענישה. מכל מקום, היקף השטרות המזויפים באותו מקרה נמוכים מעניינינו והשטרות בעסקה העיקרית לא הופצו.

ד. הסנגורית הפנתה לפסקי דין נוספים העוסקים בעבירות של החזקת שטרות כסף מזויפים לצד עבירות נלוות של קבלת דבר במרמה או זיוף שטרות, אולם מדובר בהיקפים קטנים משמעותית מהיקף השטרות המזויפים שהוחזק בעניינינו ולפיכך נקבעו מתחמי ענישה נמוכים יחסית. כך בת"פ (שלום אי') 36660-03-16 מדינת ישראל נ' ביטון (19.7.2017) החזיק הנאשם כ-3,000 ₪ בשטרות מזויפים וסכום נוסף שאינו ידוע ובהמשך אף רכש מוצרים בשווי 500 ₪ באמצעות השטרות המזויפים. נקבע מתחם ענישה הנע בין מאסר מותנה ושל"צ ועד 24 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם הוטל עונש של 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. בת"פ (ק"ג) 36877-02-10 מדינת ישראל נ' רביבו (3.8.2011) דובר בזיוף שטרות באופן חובבני ובהיקף של

"אלפי שקלים" ונגזרו על הנאשם 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. לבסוף בת"פ (כפ"ס) 29828-10-18 מדינת ישראל נ' שריף (20.7.2020) הורשע הנאשם בהחזקת שטרות מזויפים בכך שהחזיק ברכבו 53,400 ₪ בשטרות מזויפים. נקבע מתחם ענישה שבין 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל. עונשו של הנאשם מוקם בתחתית המתחם.

15. נוכח כל האמור, בהינתן הערכים המוגנים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, נסיבות ביצוע העבירות, מספר העסקאות והיקפן המשמעותי, כמות השטרות שהוחדרה למחזור הכסף של המדינה, בהינתן הרקע לביצוע המעשים ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת, מצאתי שמתחם הענישה בענייננו נע בין 12 לבין 24 חודשי מאסר.

קביעת העונש בתוך המתחם - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

16. הנאשם כבן 21, נעדר עבר פלילי קודם. הקשר של הנאשם עם שירות המבחן אופיין בתחילה בקשיים, ורק לאחר שניתנו לו מספר הזדמנויות, החל להתבסס קשר בינו לבין שירות המבחן. כמתואר בתסקירי המבחן, נסיבות חייו של הנאשם קשות. מבלי להיכנס לפירוט יתר, אציין שהנאשם גדל במשפחה קשת יום, נחשף מגיל צעיר לאורח חיים התמכרותי של אביו, כאשר הוריו התקשו להוות עבורו דמויות מכוונות ומציבות גבול. על אף שהשנים בהן למד בבית הספר אופיינו בקשיים התנהגותיים ולימודיים, הצליח הנאשם לסיים 11 שנות לימוד ולימודי מקצוע בתחום מכונאות רכב. הנאשם לא גויס לצבא, לדבריו על רקע כאבי גב כרוניים מהם סבל ובשל מעורבותו בתיק זה.

17. מתסקיר המבחן הראשון מיום 6.9.2020 עולה כי בתחילה נטל הנאשם אחריות פורמלית בלבד לעבירות, תוך שטשטש ומזער מחומרת מעשיו. בהמשך הבין הנאשם את חומרת מעשיו, הביע חרטה ובושה, הצליח לבחון באופן ראשוני את התנהגותו השולית חסרת הגבולות וניתק קשר עם גורמים עבריינים. על אף שהנאשם חבר לחברה שולית ומצבו החל להתדרדר, ציין שירות המבחן כי אינו מתרשם מדפוסים עבריינים מושרשים אלא מדפוסים ילדותיים ואימפולסיביים ומקשיי וויסות במצבי דחק לצד קשיים להעמיד לעצמו גבול פנימי ולקבל החלטות שקולות. בנסיבות אלו העריך שירות המבחן כי טיפול יוכל לסייע בהפחתת הסיכון במצבו. הואיל והנאשם ביטא נכונות להשתלב בטיפול, הומלץ להשית עליו צו מבחן למשך שנה וחצי לצד ענישה מוחשית בדמות מאסר לריצוי בעבודות שירות.

בתסקיר משלים מיום 7.3.2021 דווח כי בתקופת הדחייה שמר הנאשם על קשר רציף עם שירות המבחן, והביע רצון להמשיך ולבחון התנהגותו בביקורתיות. בשל משבר הקורונה לא שולב הנאשם נכון לאותה עת בקבוצה טיפולית, אך בשל נזקקותו הטיפולית ומוטיבציה שהביע, שולב בחודש פברואר 2021 בטיפול פרטני. שירות המבחן התרשם כי ההליך הפלילי מהווה גורם מרתיע עבור הנאשם וכי הוא משקיע מאמצים לנהל אורח חיים נורמטיבי. לפיכך, שב שירות המבחן על המלצתו השיקומית. לאור העיכוב בשילוב הנאשם בטיפול ייעודי קבוצתי בשל משבר הקורונה, נעתרתי לבקשת ההגנה לקבל תסקיר משלים נוסף.

בתסקיר המשלים מיום 9.6.2021 דווח כי בתקופת הדחייה שולב הנאשם בקבוצה טיפולית. לצד האמור צוין כי בחודש מרץ 2021 חלה נסיגה מסוימת במידת שיתוף הפעולה של הנאשם וממחויבותו לטיפול, וכי הוא נעדר משלושה מפגשים ללא הסבר מניח את הדעת. לאחר שיחה שנערכה עם באת כוחו, שב והתייצב הנאשם להמשך המפגשים,

אולם גם לאחר 8 מפגשים בהם נטל חלק, עדיין התקשה להעמיק בשיתוף מעולמו הפנימי ולהתבטא. מאחר שהנאשם שב והביע רצונו להמשיך בהליך הטיפול, שב שירות המבחן פעם נוספת על המלצתו השיקומית.

בחודש יוני 2021 עבר הנאשם תאונה במהלכה שבר את רגלו ונאלץ לעבור ניתוח. לפיכך נדחה הדיון דחייה ממושכת ושירות המבחן נתבקש להגיש תסקיר משלים נוסף. מהתסקיר מיום 17.8.2021 עולה כי חרף התאונה שעבר והקשיים בניידות, הנאשם גילה מוטיבציה להמשיך בתכנית הטיפולית וצוין כי הוא עתיד להשתלב בקבוצה ייעודית לעוברי חוק צעירים בחודש ספטמבר 2021. בטרם שמיעת הטיעונים לעונש הוריתי על קבלת תסקיר נוסף על מנת שתהא בפניי תמונה מלאה לאחר שילוב הנאשם בקבוצה זו.

מהתסקיר האחרון מיום 24.10.2021, עולה כי בחודשים שחלפו מאז הוגש התסקיר הקודם חלה התרופפות בשיתוף הפעולה מצד הנאשם. הוא היה אמור להתחיל בטיפול הייעודי בחודש ספטמבר והגיע באיחור ניכר למפגש הראשון ולכן לא השתתף בו. בהמשך החסיר ארבעה מפגשים וכשהתייצב למפגש אחד, התנהג בצורה לא מותאמת ואף תוקפנית. גם לאחר שיחות שנערכו עמו ועם באת כוחו, לא חל שיפור במצבו והנאשם חדל מלהגיע למפגשים וניתק קשר עם שירות המבחן. לאור האמור, שירות המבחן התרשם כי בפער לשיתוף הפעולה שהפגין במהלך האבחון כמתואר בתסקירים הקודמים, חלה נסיגה ביכולתו להיענות לקשר עם שירות המבחן והוא חסר פניות ובשלות לעבור הליך טפולי. משכך, חזר בו שירות המבחן מהמלצתו לענישה שיקומית.

18. הנה כי כן, הנאשם החל לעבור הליך שיקומי החל מחודש פברואר 2021, אז שולב בטיפול פרטני ועד חודש אוגוסט 2021, עובר לשילובו בטיפול הקבוצתי ייעודי לצעירים עוברי חוק. ואולם, דומה שאין מדובר בהליך העמוק והמשמעותי אילו כיוון שירות המבחן, הכולל, בין היתר, טיפול במסגרת קבוצתית. בנסיבות אלו, קשה ליתן משקל של ממש לתהליך שעבר הנאשם, שגם כך ידע עליות ומורדות, כשבסופו של דבר לא השכיל לנצל כדי לערוך שינוי משמעותי בחייו. מדבריו האחרונים בבית המשפט ניתן להתרשם כי הגם שביקש הזדמנות נוספת כדי "להוכיח את עצמו", הנאשם השליך מהאחריות לכישלון ההליך הטיפולי על קצינת המבחן ואף טען כי הדיווחים בדבר איחוריו למפגשים והתנהגותו התוקפנית במהלכם אינם נכונים. נוכח האמור, לא מצאתי יסוד לחריגה ממתחם הענישה שנקבע עד כדי הטלת מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות כפי שביקשה ב"כ הנאשם. לצד האמור, לשאיפתו של הנאשם להשתקם ולמאמץ שהשקיע עד כה אתן ביטוי בתוך המתחם.

נוסף על האמור יש ליתן משקל גם לשיקולים הנוספים לקולא, ובהם עברו הפלילי הנקי של הנאשם, נטילת האחריות מצדו והחיסכון בזמן שיפוטי, גילו הצעיר, התנאים המגבילים בהם שהה לאורך שנתיים והעובדה כי הוא עתיד לרצות עונש מאסר לראשונה בחייו. בנסיבות אלו והגם שהיה מקום להשית על הנאשם עונש המצוי בשליש התחתון של המתחם, מצאתי להסתפק בעונש המצוי בתחתיתו ממש.

19. אופיין ה"כלכלי" של העבירות מחייב, לטעמי, הטלת קנס כספי. ואולם, בשים לב למצב הכלכלי הדחוק של הנאשם, ובהינתן שהנאשם צפוי לרצות מאסר במהלכו לא יוכל להשתכר, מצאתי להסתפק בהטלת קנס כספי סמלי.

20. אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 12 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 11.4.2019 - 18.4.2019.

הנאשם יתייצב לריצוי עונש המאסר בפועל במתקן כליאה "הדרים", או בכל מקום עליו יורה שב"ס, ביום 1.6.2022 עד השעה 08:30 כשברשותו תעודת זהות ועותק מגזר הדין. מובהרת לנאשם האפשרות לתאם את כניסתו למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים 08-9787377, 08-9787336; פקס 08-9193314; דואר אלקטרוני MaasarN@ips.gov.il.

ב. מאסר למשך 6 חודשים אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר על אחת או יותר מהעבירות בהן הורשע.

ג. קנס כספי בסך 3,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם עד ליום 10.5.2022 והיתרה בכל 10 בכל חודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מידי.

הקנס יועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, וניתן יהיה לשלמו בתוך 3 ימים מיום מתן גזר הדין באחת הדרכים המפורטות באתר המרכז.

21. ניתן בזאת צו כללי למוצגים.

22. ערבויות והפקדות שניתנו במסגרת הליך זה או בהליכי המעצר הקשורים אליו ישמשו לצורך הבטחת התייצבות הנאשם לביצוע עונש המאסר. עם תחילת ריצוי עונש המאסר, יושב הכסף לידי הנאשם, כפוף לכל מניעה חוקית אחרת, לרבות עיקול.

23. המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ג ניסן תשפ"ב, 14 אפריל 2022, במעמד הצדדים.